

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 62 0 Ps 012207 25 Rev
Banjaluka, 09.09.2025. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Tanje Bundalo, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Biljane Vidimlić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca „Autometal“ d.o.o. Trebinje, Trebinjskih brigada bb, koga zastupa punomoćnik Dragan Škuletić, advokat iz Trebinja, protiv tuženog „Apis“ d.o.o. Trebinje, Mokri Dolovi bb, koga zastupaju punomoćnici Ana Primorac i Josip Muselimović, advokati iz Mostara, radi naknade štete i otklanjanja opasnosti štete, vrijednost predmeta spora 51.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 62 0 Ps 012207 24 Pž 2 od 25.02.2025. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 09.09.2025. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja, presuda Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 62 0 Ps 012207 24 Pž 2 od 25.02.2025. godine preinačava, tako što se usvaja žalba tuženog, presuda Okružnog privrednog suda u Trebinju broj 62 0 Ps 012207 22 Ps 2 od 18.10.2024. godine preinačava i u cjelosti odbija zahtjev tužioca za naknadu materijalne štete, te se odbija i zahtjev da se naloži tuženom da radi sprječavanja nastanka poplava u objektu koji koristi tužilac ukloni sve svoje stvari sa i u blizini kanala za odvođenje atmosferskih padavina, da iste očisti od zemljišta, rastinja i drugog materijala i omogući njihovo nesmetano funkcionisanje, te da se u slučaju neispunjenja ove obaveze od strane tuženog ovlasti tužilac da navedene radnje izvršiti sam uz obavezu tuženog da mu nadoknadi troškove istih u iznosu od 593,00 KM, a prema elaboratu vještaka građevinske struke Mandić Radojice od 01.02.2021. godine.

Obavezuje tužilac da tuženom na ime troškova postupka isplati iznos od 14.367,60 KM u roku od 30 dana od dana prijema ove presude, dok se u preostalom dijelu zahtjev tuženog za naknadu troškova postupka odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Trebinju broj 62 0 Ps 012207 22 Ps 2 od 18.10.2024. godine obavezan je tuženi da na ime naknade štete pričinjene u periodu od 28.10.2016. godine pa do 27.11.2020. godine isplati tužiocu ukupan novčani iznos od 84.854,73 KM sa zakonskom zateznom kamatom i to: na iznos od 1.590,00 KM počev od 30.10.2018. godine pa do isplate; na iznos od 1.590,00 KM počev od 28.07.2019. godine pa do isplate; na mjesečne iznose od po 1.600,00 KM za period od 01.12.2018. godine do 27.11.2020. godine počev od desetog u mjesecu za prethodni mjesec pa do isplate; na mjesečne iznose od po 300,00 KM za period od 20.08.2019. godine do 27.11.2020. godine počev od desetog u mjesecu za prethodni mjesec pa do isplate; na mjesečne iznose od po 111,00 KM za period od 01.07.2020. godine do 27.11.2020. godine počev od petnaestog u mjesecu za prethodni mjesec pa do isplate;

na mjesečne iznose od po 702,00 KM za period od 28.10.2016. godine do 27.11.2020. godine počev od desetog u mjesecu za prethodni mjesec pa do isplate.

Naloženo je tuženom da radi sprječavanja nastanka poplava u objektima koje koristi tužilac, a koji se nalaze na katastarskim parcelama broj 449/10 i 449/11, stari premjer, koje parcele po podacima novog premjera odgovaraju k.č. broj 776/2, pl. broj 275, k.o. P. 1, k.č. broj 778/2, pl. broj 701, k.o. P. [...] i k.č. broj 777/2, p.l. broj 177, k.o. P. [...], ukloni sve svoje stvari sa i u blizini kanala za odvođenje atmosferskih padavina, te da iste očisti od zemljišta, rastinja i drugog materijala, te omogućiti njihovo nesmetano funkcionisanje, a u suprotnom tužilac će iste radnje izvršiti sam uz obavezu tuženom da mu naknadi troškove istih u iznosu od 593,00 KM, sve prema elaboratu vještaka građevinske struke Radojice Mandića od 01.02.2021.godine koji čini sastavni dio izreke presude, a u roku od 15 dana, u suprotnom tužilac je ovlašten preduzeti ih sam ili uz angažovanje trećih lica, a na trošak tuženog.

Obavezan je tuženi da nadoknadi tužiocu troškove parničnog postupka u iznosu od 19.844,90 KM.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 62 0 Ps 012207 24 Pž 2 od 25.02.2025. godine žalba tuženog je djelimično usvojena, prvostepena presuda preinačena tako što je odbijen zahtjev tužioca da mu tuženi na ime naknade štete isplati mjesečne iznose od po 300,00 KM za period od 20.08.2019. godine do 27.11.2020. godine sa zakonskom zateznom kamatom počev od desetog u mjesecu za prethodni mjesec do isplate. U preostalom dijelu žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Odbijeni su zahtjev tuženog za naknadu troškova za sastavljanje žalbe u iznosu od 2.925,00 KM i zahtjev tužioca za naknadu troškova za sastavljanje odgovora na žalbu u iznosu od 1.538,55 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu, u dijelu kojim je odbijena njegova žalba, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija usvoji i pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati na ponovno suđenje.

Tužilac je dao odgovor na reviziju u kojem tvrdi da revizija nije osnovana i predlaže da se odbije.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovom postupku su zahtjevi tužioca: da se obaveže tuženi da tužiocu nadoknadi materijalnu štetu u iznosu od 85.813,73 KM sa zakonskom zateznom kamatom; i da se radi sprječavanja poplava u objektu tužioca tuženom naloži da ukloni svoje stvari sa zemljišta iznad i u blizini kanala za odvod atmosferskih padavina i da isti očisti od rastinja i drugog materijala, te da se u slučaju nepostupanja tuženog po ovom nalogu ovlasti tužilac da izvrši navedene radnje o trošku tuženog na osnovu elaborata vještaka građevinske struke Mandić Radojice od 01.02.2021. godine (konačno opredjeljeni zahtjevi u podnesku od 18.09.2024. godine).

Ocjenom pismenih isprava prvostepeni sud je utvrdio:

- da je na parcelama k.č. broj 449/10 449/11, kojima po novom premjeru odgovaraju parcele k.č. 776/2, upisana u pl. 275 k.o. P. [...], k.č. 778/2, upisana u pl. broj 701 k.o. P. [...] i k.č. broj 777/2, upisana u pl. broj 177 k.o. P. [...], sagrađena hala i da se navedena hala sastoji od dijela za tehnički pregled vozila, te skladišnog i proizvodnog dijela koje koristi tužilac, te dijela koji koristi tuženi (u daljem tekstu: poslovni objekat);

- da je predmetni poslovni objekat sagradila RO „Metalac“ Trebinje na temelju urbanističke saglasnost za izgradnju privremenog objekta-montažno demontažne tipske hale, koju je izdala Komisija za urbanizam, građevinarstvo, stambene i komunalne poslove Opštine Trebinje rješenjem od 14.01.1983. godine, te da je isti organ uprave, dana 21.06.1985. godine, izdao odobrenje za privremenu upotrebu objekta; da su rješenjem Odjeljenja za prostorno uređenje Opštine Trebinje od 06.12.2002. godine, preduzeću a.d. „Metalac“ Trebinje, kao investitoru, odobreni izvedeni radovi izgradnje privremenog poslovnog objekta i izvođenje radova dogradnje istog privremenog poslovnog objekta na lokaciji parcela 449/1 i 449/5 pod uslovima utvrđenim rješenjem o urbanističkoj saglasnosti od 28.10.2002. godine i da je Komisija označenog organa uprave sačinila zapisnik od 21.01.2003. godine, kojim utvrđeno da su izvedeni radovi na izgradnji privremenog poslovnog objekta i dogradnji istog i da je predloženo da se radovi prime i da objekat kao tehnički ispravan može koristiti; da je rješenjem odjeljenja za prostorno uređenja Trebinje od 12.03.2008. godine, „Neimarstvu“ a.d. odobreno privremeno zadržavanje (legalizacija) privremeno izgrađenog poslovnog objekta;
- da je „Neimarstvo“ a.d. predmetni poslovni objekat steklo na osnovu rješenja o dosudi Osnovnog suda u Trebinju 095-0-I-06-000-012 od 26.11.2007. godine;
- da tužilac je isti poslovni objekat stekao na osnovu ugovora o poravnanju broj OPU 195/2012 od 20.02.2012. godine koji je zaključen između njega i „Neimarstvo“ a.d.; da je „Apis“ d.o.o. (ovdje tuženi) protiv „Autometal“ d.o.o. (ovdje tužioca) vodio parnicu radi utvrđenja ništavosti označenog ugovora i da je taj zahtjev pravosnažno odbijen presudom Okružnog suda u Trebinju broj 62 0 Ps 010371 15 Ps 2 od 11.01.2016. godine, koja je potvrđena presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 62 0 Ps 010371 16 Pž 2 od 28.11.2016. godine;
- da je presudom Vrhovnog suda Republike Srpske broj 62 0 Ps 011536 23 Rev 2 od 26.05.2023. godine utvrđeno da je tužilac nosilac prava svojine na proizvodnoj hali čelične konstrukcije, montažno-demontažne koja prema dokumentaciji na osnovu koje je svojina stečena ima površinu od 1.482 m², a u stvarnosti površinu 2.055,25 m², koja se nalazi na parceli k.č. broj 449/11, upisana u zk. ul. broj 100, k.o. T. i opremi za grijanje sa kompletnim razvodom i grejnim tijelima i peći na čvrsto gorivo TVT serijski broj 100 proizvođač Maribor;
- da je sa tužilac, sa d.o.o. „Unimont“ Gacko, zaključio ugovor o poslovno tehničkoj saradnji od 20.08.2019. godine, i da je sa preduzećem d.o.o. „Profiplast“ Trebinje, zaključio ugovor o poslovnoj saradnji dana 01.12.2018. godine, kojim ugovorima je ugovoreno korištenje dijela predmetne hale, ali da navedena pravna lica ne mogu koristiti ugovoreni poslovni prostor zbog toga što su onemogućeni pristupu istog zbog građevinskog materijala koji je odložen uz dio hale koji koristi tužilac, što je sud utvrdio uviđajem na licu mjesta i što proizilazi i iz priloženih fotografija;
- da je prema mjesečnoj sinoptičkoj analizi Republičkog hidrometeorološkog zavoda Republike Srpske (objavljena na službenoj internet stranici navedenog organa) u oktobru mjesecu 2018. godine područje Hercegovine bilo zahvaćeno jakim i obilnim padavinama, te da je dana 28.07.2019. godine područje Trebinja zahvaćeno olujnim vjetrom i obilnom kišom; da je za područje Trebinja izdat narandžasti meteoalarm za 29.10.2018. godine kao upozorenje na potencijalno vrlo opasne meteorološke pojave koje mogu nanijeti štetu objektima i stanovništvu i da je naznačenog dana (u toku 24 časa) palo više od srednje mjesečne sume padavina za oktobar mjesec; da je količina padavina na području grada Trebinja 28.07.2019. godine, skoro duplo veća u odnosu na srednju mjesečnu sumu padavina (što je utvrđeno iz izvještaja Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede od 10.03.2020. godine).

Iz iskaza (...) tužioca S.B.1, svjedoka S.B.2., koji je (...) tužioca, prvostepeni sud je u bitnom utvrdio: da je od 2007. godine tužilac koristi predmetni poslovni objekat na temelju ugovora zaključenog sa preduzećem „Metalac“, da je 2009. godine „Metalac“ okončan stečajni postupak i da je u tom postupku halu kupilo „Neimarstvo“ a.d.; da tužilac na temelju ugovora

o tehničko poslovnoj saradnji zaključenog 2009. godine sa a.d. „Neimarstvo“ koristi veći dio poslovnog objekta, oko 1500 m²; da tuženi, od 2010. godine, na temelju ugovora o zakupu zaključenih sa a.d. „Neimarstvo“, koristi manji dio oko 500 m² hale; da tuženi od 2010. godine, konstantno odlaže materijal uz samu halu duž cijele hale, tako da tužilac nije mogao koristiti, odnosno izdavati poslovne prostore za što je imao dosta zainteresovanih klijenata; da na sprat hale vode stepenice, da su iste zatrpane građevinskim materijalom te da se zbog toga spratu ne može prići, tako da je taj prostor beskoristan; da je od 2010. godine konstantno materijal bio uz halu do zadnjeg izlaska suda na uviđaj, da je tuženi materijal djelimično uklonio 24.05.2021. godine; da je tužilac sa „Neimarstvo“ a.d. zaključio ugovor o poravnanju 2012. godine, po kojem je stekao pravo svojine na hali koja je cjelovit objekat, odnosno i na dijelu koji koristi tuženi; da građevinski materijal tuženog postavljen oko hale onemogućava čišćenje kanala koji služe za odvod vode; da se prva poplava desila 30.10.2018. godine, a druga 28.07.2019. godine; da tuženi u hali obavlja poslove tehničkog pregleda vozila da su na tehničkom pregledu vozila motori i elektronska oprema za ispitivanje vozila, da postoje dvije kancelarije sa računarskom opremom i arhivom za tehnički pregled, da je voda preplavila čitava kanal za tehnički pregled i ušla u kancelarije, da su pod vodom u kanalu za tehnički pregled bili dva motora za valjke i jedan motor za razvlačilice; da se sve moralo razmontirati i nositi na sušenje, da je prvi put poslove sušenja obavio M.G., da je i prilikom druge poplave voda potopila motore i da je N.M. skinuo i vinklovao motore i poslije toga montirao iste (što je izjavio (...) tužioca).

Naprijed navedeno utvrđenje koje se odnosi na sticanja prava svojine tužioca na poslovnom objektu saglasno je sa utvrđenjem zasnovanim na iskazu svjedoka M.B., koji je zaposlen u preduzeću „Neimarstvo“ a.d, te je iz iskaza ovog svjedoka utvrđeno da je tuženi u posjed dijela hale od oko 500 m² ušao na temelju ugovora o zakupu zaključenog sa „Neimarstvo“ a.d, na godinu dana, da je zadnji ugovor o zakupu označeno preduzeće sa tuženim zaključilo 2012. godine i da je taj ugovor istekao. „Neimarstvo“ a.d. od tuženog nije tražilo predaju u posjed djela poslovnog objekta koji je koristio po navedenim ugovorima, jer je na to bio ovlašten tužilac kad mu je (2012. godine) preneseno pravo svojine na objektu. Iz iskaza ovog svjedoka utvrđeno je da je tuženi, nakon što je ušao u posjed objekta 2010 ili 2011. godine nasuo čvrstim materijalom travnati dio zemljišta, ispred svog ulaza u objekat radi lagerovanja građevinskog materijala (građa, opeka i željezo).

Ocjenom iskaza svjedoka M.M., utvrđeno je da je od 1983. godine radio u preduzeću „Metalac“, da je bio (...) tog preduzeća i lično učestvovao u izgradnji predmetne hale 1984. godine, da je 10 godina radio kod tužioca i da je u penziji dvije godine; da je su oborinske vode riješene kanalima da jedan dio sisteme za odvod vode prolazi kroz halu i izlazi kod stare hale (dio hale koji koristi tuženi); da (dio hale) veliku halu koristi tužilac, a tuženi koristi (dio) staru halu, da kanal izlazi tačno na kraju objekta koji koristi tuženi; da je tuženi prije više od 10 godina otvorio skladište u dijelu hale da je stavio nova vrata kad je ušao u halu i betonirao kanal i voda nema gdje da izađe i dešava se vraćanje vode tako da voda prelijeva u halu tužioca, da su prije godinu dana proširili kanal do fabrike sa istočne strane i tada su dosta dobro riješili višak vode, ali ne u potpunosti, jer je na istočnom dijelu postojala velika količina materijala, cigle i drugog građevinskog materijala tuženog; da je zadnje tri godine 2-3 puta došlo do poplave, da je prilikom poplava kompletna instalacija bila u vodi i da su motori tri puta vinklovani, da su ih na sušenje nosili u radionice i kasnije vraćali i montirali, da su valjke vadili i isušivali na licu mjesta; da ih je tuženi onemogućio da koriste poseban objekat sagrađen od čvrstog materijala, kamena, koji je tužiocu ustupilo preduzeće „Metalac“, jer je tuženi nasilno stupio u posjed tog objekta (obio vrata) i da koristi veći dio objekta (sve osim dvije kancelarije); da na spratu hale ima 8 kancelarija, kojima tužilac ne može prići jer je zatrpan prilaz građevinskim materijalima tuženog, da je sprat oštećen zbog vlage i neodržavanja, da su za

prostor na spratu imali zaključen ugovor sa preduzećem „Elmon“ da je preduzeće „Unimont“ tražilo da se na hali probiju vrata i vrata nisu mogli otvoriti jer je hala zatrpana sa građevinskim materijalom tuženog.

Iz iskaza svjedoka A.B. utvrđeno je da je svjedok angažovan kao (...) i preduzeću „Amerikans oil“ d.o.o. Bileća sada „Trusina“ d.o.o. Bileća, da sa tužiocem ima zaključen ugovor od 2015. godine o poslovno tehničkoj saradnji i aneks tog ugovora, i da ta saradnja sa tužiocem datira od prije, da su imali neka vozila parkirana hali tužioca, da je to bilo u 2013. ili 2014. godini i da ugovor nije realizovan iz razloga što je tužilac imao nekog uljeza koji nije htjeo da istupi, odnosno da je tuženi postavio mreže ispred ulaznih vrata hale, pa svjedok svoja četiri vozila nije mogao da isparkira, da je molio vlasnika tuženog da izveze vozila i da mu je on to omogućio nakon deset dana, da je ugovor sa tužiocem ostao na snazi, ali se nije moglo doći do realizacije istog, jer je tek nedavno okončan spor između tužioca i tuženog.

Iz iskaza svjedoka V.N. utvrđeno je da je svjedok zaposlen u preduzeću u „Termomont“ Trebinje, da imaju magacin u hali tužioca, da oni izvršavaju stalne zadatke u toj hali, da im je smetao materijal (armatura i cigle) oko hale koji je vlasništvo tuženog, da zbog tog materijala nisu mogli proći kombijem da utovare robu, da je za potrebe njegovog preduzeća trebalo probiti vrata, da su tražili od B. (...) tužioca da im napravi vrata kako bi ulazili na ta vrata, da je B. montirao skelu i onda je tuženi pomjerio skelu i istovario armaturu i mrežu na tom mjestu i nije se moglo raditi.

Ocjenom iskaza svjedoka A.G. utvrđeno da po ugovoru o poslovno-tehničkoj saradnji preduzeće „Unimont“ Gacko plaća tužiocu ugovorenu zakupninu od avgusta 2019 godine do danas.

Ocjenjeni su i iskazi svjedoka Ž.T. i Lj.P. koji su ranije bili zaposleni u preduzeću „Metalac“, da je odvođenje vode riješeno kanalima koje su redovno čistili, i da ranije nije bilo poplava; svjedok T. je 2017. godine otišao u penziju (prema njegovom iskazu), a prema iskazu svjedoka P., on i svjedok T., su 2017. godine, kao radnici tužioca, napravili vrata koja su trebali da probiju na hali, da su vrata postavili prije 10 dana, jer je ranije uz zid bila armaturne mreže i drugi građevinski materijal.

Iz iskaza svjedoka N.R. utvrđeno je da svjedok kao radnik „Frikom“ d.o.o., dva puta radio na ispitivanju funkcionalnost električnih motora koji služe za pokretanje traka na tehničkom pregledu tužioca da su ti motori bili potpopljeni, da su izvadili motore i dali M.G., da „Frikom“ nije vršio vinklovanje motora. Iz iskaza svjedoka M.G. utvrđeno je da je prije 2-3 godine, u jesenjem periodu, za tužioc vršio poslove sušenja elektro motora, da je uradio rastavljanje, stavljanje u peć, lakiranje, izmjena ležaja i sastavljanje tih elektro motora, da se prilikom rastavljanja moglo uočiti da su motori bili poplavljeni, da za tu uslugu nije izdata nikakva faktura jer se radilo o neznatnom poslu.

Ocjenom iskaza (...) tuženog, S.K. utvrđeno da je tuženi u halu ušao u jesen 2010. godine, da ga je u posjed uveo a.d. „Neimarstvo“ na osnovu ručne zaloge, da tuženi koristi 500 m², a tužilac oko 1500 m² dijela hale i da je vlasnik zemljišta na kojem se nalazi hala država, odnosno Vojska RS, da hala nije legalizirana, da su poplave 30.10.2018. godine i 28.07.2019. godine nastale zbog vremenskih neprilika odnosno jake kiše; da tuženi ne ostavlja građevinski materijal oko hale koji sprečava odvod voda i drugih atmosferskih padavina, da tuženi ne onemogućava tužioca u slobodnom korištenju hale i da tužilac nesmetano koristi svoj dio hale koji je fizički odvojen da svako koristi svoj prilaz i ima zasebne ulaze, da je ulaz tužioca sa sjevera, a tuženog sa zapada, da u hale ulaze sa sasvim drugih pristupnih puteva, da se vlasniku

tuženog (...) ili njoj nikada niko nije obratio radi otklanjanja ili uklanjanja materijala ili poduzimanja bilo kakvih radnji vezanih za odvodne kanale ili upozoravao na moguće štetne posljedice.

Iz iskaza svjedoka V.P. i N.K., utvrđeno da je su svjedoci radnici tuženog i da su se poplave dešavale i prije 2018. godine i da su uzrok poplava jake kiše, te da je poplavljen i prostor tuženog.

Ocjenom nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke Đerić Milana. od 11.01.2021. godine i dopune nalaza od 12.07.2024. godine, utvrđeno je da je vještak prilikom uviđaja na licu mjesta utvrdio da je izlazni šaht zatrpan i zasut, te da je dana 03.07.2023. godine izvršeno čišćenje, otkopavanje materijala kojim je zasut izlazni šaht, kada je izvršeno i snimanje komplet dijela kanala i šahtova kroz koji protiče voda, pa je konstatovano da se sa sjeverne strane objekta nalazi otvoreni izbetonirani kanal koji se na kraju objekta lomi i produžava pravcem sjever jug; da na zapadnom dijelu kanala postoji izrađen upojni šaht u kojem postoji odvodna cijev koja izlazi u betonski šaht iz objekta. Ovaj vještak se nije mogao izjasniti da li su i u kojoj mjeri izvedeni radovi na odvodnoj mreži uzrok plavljenja i nastanka štete.

Ocjenom nalaza vještaka građevinske Radojice Mandića od 01.02.2021.godine i dopune od 23.01.2024. godine utvrđeno je: da oborinsku vodu sa sjeverne strane krova objekta prima i odvodi izbetonirani otvoreni kanal uz sjevernu fasadu, koji je na jednoj strani slobodno prohodan za vodu, a na drugoj strani kanala odvodnja bi trebala da ide kroz cijev koja se na svojoj donjoj strani završava betonskim šahtom; da je vještak izvršio otkopavanje terena oko šahta i nakon otvaranja istog ustanovio da je drenažna cijev koja vodi kroz objekat do šahta prohodna za vodu, da je šaht u kome se završava ta drenažna cijev nezatrpana i prohodna za vodu, ali da je izlaz iz šahta zatrpan svana materijalom, te da voda dolazila do šahta, ali nije mogla nesmetano teći van; da postoji uzročno posljedična veza između začepljenog cjevovoda i štete nastale prilikom poplave u datumima navedenim u spisu predmeta, jer prilikom obilnih padavina nije bilo moguće slobodno oticanje vode kroz cijev koja je ispod objekta koji koristi tuženi.

Prihvatanjem nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke Slobodana Perovića od 27.11.2020. godine i vještaka mašinske struke Dragice Batinić od 08.12.2020. godine utvrđeno je da ukupna materijalna šteta iznosi 84.854,73 KM.

Na naprijed navedenim činjeničnim utvrđenjima prvostepeni sud temelji zaključak da je tužilac vlasnik predmetne hale, da se u naravi radi o poslovnom objektu koji se sastoji od dijela za tehnički pregled vozila i preostalog skladišnog i proizvodnog dijela koji tužilac koristi, pored ostalog, izdavanjem u zakup drugim poslovnim subjektima ili ustupanjem na korišćenje kao vidom poslovno-tehničke saradnje, da jedan dio predmetne hale koristi tuženi za svoje poslovne aktivnosti kao i objekat u neposrednoj blizini, te da tuženi odlaže građevinski materijal uz zidove hale tužioca i na taj način onemogućava realizaciju ugovora koje je tužilac zaključio sa d.o.o. "Unimont" i sa d.o.o. "Profiplast", na način da je tužilac onemogućen postaviti vrata i navedenim preduzećima predati u posjed poslovne prostore, kao i da je zbog navedenih radnji tuženog onemogućen izdavati poslovni prostor drugim pravnim i fizičkim licima.

Nadalje je prvostepeni sud zaključio, da zbog odlaganja raznih materijala od strane tuženog tužilac ne može održavati sistem za odvođenje atmosferskih padavina, pa kanali za odvod vode već godinama zatrpani i zarasli u korov i da svaka obilnija kiša izaziva poplave u objektima tužioca, prouzrokujući štetu posebno na uređajima i opremi tehničkog pregleda vozila.

Iz navedenih razloga odbijen je prigovor stvarne (aktivne i pasivne) legitimacije kojim je tuženi osporio zahtjeve iz tužbe, te je s pozivom na odredbe člana 155, 185, 186, 189. stav 2. i 190. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85, 45/89 i „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO) tuženi

obavezan da tužiocu na ime naknade štete isplati iznos od 84.854,73 KM i na temelju odredbi člana 277. i člana 324. ZOO dosuđena zakonska zatezna kamata na novčana potraživanja naknade štete, te naloženo tuženom da otkloni opasnost od štete nastanka poplava u objektu tužioca kako je to bliže označio u izreci prvostepene presude. Prema stanovištu prvostepenog suda predmetna šteta je nastala u roku od tri godine unazad od podnošenja tužbe, pa je prigovor zastajelosti potraživanja odbijen s pozivom na odredbu člana 374. ZOO.

Odlučujući o žalbi tuženog drugostepeni sud je našao da su za suđenje bile ispunjene pretpostavke koje se tiču nepristrasnosti i objektivnosti prvostepenog suda, jer tuženi nije podnio zahtjev za izuzeće sudije u smislu odredbe člana 358. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13, 109/21 i 27/24 – u daljem tekstu: ZPP), te je našao da su izvedeni dokazi ocjenjeni saglasno odredbi člana 8. navedenog zakona i da prvostepena presuda sadrži činjenične i pravne razloge saglasno odredbi člana 191. stav 4. ZPP.

Drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja prvostepenog suda kao potpuna i pravilna, te našao da je osnovana žalbena tvrdnja tuženog da nisu ispunjeni uslovi za usvajanje zahtjeva za isplatu dijela materijalne štete, odnosno iznosa od po 300,00 KM za period od 20.08.2019. do 27.11.2020. godine zbog izgubljene zakupnine ugovorene između tužioca i d.o.o. „Unimont“ ugovorom od 20.08.2019. godine, a to iz razloga jer je iz iskaza svjedoka A. G. , (...) d.o.o. „Unimont“, utvrđeno da navedeno preduzeće uredno plaća ugovorenu mjesečnu zakupninu u iznosu od 300,00 KM od momenta zaključenja ugovora. Iz navedenih razloga djelimičnim usvajanjem žalbe tuženog prvostepena presuda je preinačena na način da je odbijen dio zahtjeva tužioca za naknadu štete zbog izgubljene zakupnine kako je to bliže označeno u izreci drugostepene presude.

Za ostali dio zahtjeva za naknadu materijalne štete i zahtjeva za otklanjanje opasnosti od štete drugostepeni sud je obrazložio da tuženi za predmetnu štetu odgovara na temelju odredbe člana 154. stav 1. ZOO, složio sa pravnim zaključcima prvostepenog suda, te je žalbu tuženog odbio i prvostepenu presudu u ostalom dosuđujućem dijelu potvrdio.

Nižestepene presude nisu pravilne.

Revizija ističe iste prigovore o povredama postupka koje se odnose na izuzeće sudije prvostepenog suda i ocjenu dokaza koji su isticali i u žalbi. Ovaj sud prihvata stanovište drugostepenog suda da ti prigovori nisu osnovani kao i razloge drugostepenog suda date za zaključke na kojem se stanovište temelji.

Revizija drugostepenu presudu pobija i zbog pogrešne primjene materijalnog prava i ističe da drugostepeni sud nije dao pravne razloge zbog kojih potvrdio dosuđujući dio prvostepene presude, odnosno da su dati pravni razlozi nepotpuni i pogrešni.

Po ocjeni ovog suda navedeni prigovori revizije su osnovani.

Materijalna šteta je odredbom člana 155. ZOO definisana kao umanjenje nečije imovine (obična šteta) i sprječavanje njenog povećanja (izgubljena korist). Deliktna građansko pravna odgovornost pravnih lica temelji se na odredbi člana 172. stav 1. ZOO, a po ovoj odredbi pravno lice odgovara za postupke svog poslovnog organa preduzete obavljanjem djelatnosti kao i za postupke nastale u vezi sa obavljanjem djelatnosti koje je odobrio poslovodni organ.

Potraživanje naknade štete prouzrokovane građanskim deliktom zastarjeva u subjektivnom roku od 3 godine iz odredbe člana 376. stav 1. ZOO i objektivnom roku od 5 godina propisanom odredbom člana 376. stav 2. ZOO. Prema odredbi člana 387. ZOO dužnik zastarjelost prekida priznanjem duga davanjem otplate, plaćanjem kamate, davanjem osiguranja, a prema odredbi člana 388. ZOO povjerilac zastarjelost prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom radnjom preduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim organom, radi utvrđivanja, obezbjeđenja ili ostvarivanja potraživanja.

Materijalna šteta prouzrokovana deliktним ponašanjem u pravilu se nadoknađuje uspostavljanjem predašnjeg stanja (individualna restitucija koja podrazumjeva popravku stvari ili davanje druge stvari umjesto oštećene), ili isplatom novčane naknade radi otklanjanja štetnih posljedica (član 185. ZOO). Visina obične štete se utvrđuje prema cijenama u vrijeme donošenja presude osim ako zakonom nije drukčije određeno (član 189. stav 2. ZOO). Pri oceni visine izmakle koristi uzima se u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje sprečeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem (član 189. stav 3. ZOO).

Odredbom člana 156. ZOO regulisana je zaštita od štete koja prijeti obavljanjem djelatnosti te je propisano: svako može zahtijevati od drugoga da ukloni izvor opasnosti od koga prijeti znatnija šteta njemu ili neodređenom broju lica, kao i da se uzdrži od djelatnosti od koje proizlazi uznemiravanje ili opasnost štete, ako se nastanak uznemiravanja ili štete ne može sprečiti odgovarajućim mjerama (stav 1.); sud će na zahtev zainteresovanog lica narediti da se preduzmu odgovarajuće mjere za sprečavanje nastanka štete ili uznemiravanja, ili da se ukloni izvor opasnosti, na trošak držaoca izvora opasnosti, ako ovaj sam to ne učini (stav 2.).

Tužilac je u tužbi istakao dva tužbena zahtjeva i to: zahtjev za naknadu materijalne štete, koja potiče iz različitih činjeničnih osnova, i zahtjev za uklanjanje opasnosti od štete.

Prema činjeničnim navodima tužbe i utvrđenju nižestepenih sudova o visini štete zasnovanom na nalazu i mišljenju vještaka mašinske i vještaka ekonomske struke, u zahtjevu tužioca za naknadu materijalne štete sadržane su slijedeće štete: obična šteta na ime troškova sušenja 3 motora koje tužilac koristi za tehnički pregledu vozila, a koja šteta je nastala zbog poplava u poslovnom objektu tužioca, koje su se dogodile dana 30.08.2018. godine i dana 28.07.2019. godine (utvrđeno da ova šteta za svaki štetni događaj iznosi 1.590,00 KM, odnosno ukupno 3.180,00 KM); izmakla korist nastala zbog toga što je tuženi odložio građevinski materijal uz dio poslovnog objekata koji koristi tužilac čime je tužilac onemogućen izdavati poslovni objekat na korištenje trećim licima i ostvarivati prihode po tom osnovu, odnosno realizovati ugovore poslovno tehničkoj saradnji koje je kao zaključio sa zakupcem d.o.o. "Unimont" dana 20.08.2019. godine i sa d.o.o. "Profiplast" dana od 01.12.2018. godine (utvrđeno da ova šteta obračunata do 27.11.2020. godine, po ugovorenoj naknadi za korištenje poslovnog prostora iz ugovora od 20.08.2019. godine, iznosi 4.566,77 KM, a obračunata po ugovorenoj naknadi iz ugovora od 01.12.2018. godine, iznosi 38.240,00 KM); izmakla korist kojom je tužilac onemogućen u izdavanju na korištenje sprata hale, jer je odloženim građevinskim materijalom tuženog spriječen pristupu stepenicama kojima se dolazi na sprat hale (utvrđeno je da ova šteta obračunata za period od 28.10.2016. godine do 27.11.2020. godine po zakupnini od 3,00 KM za 1 m² iznosi 25.994,00 KM); obična šteta nastala na temelju obaveze tužioca, kao zakupca, da po ugovoru o zakupu zaključenom dana 01.07.2019. godine, sa Stečajnom masom „Metalac“ a.d., kao zakupodavcem, plaća zakupninu za dio magacina (37 m²), koji se nalazi u objektu od čvrste građe (utvrđeno je da je ova zakupnina, obračunata za period od 01.07.2020. godine do 27.11.2020. godine, iznosi 543,00 KM).

Shodno navedenom nižestepeni sudovi su utvrdili da predmetna materijalna šteta ukupno iznosi 84.854,33 KM, koju je tužiocu dosudio prvostepeni sud, dok je drugostepeni sud, djelimičnim usvajanjem žalbe tuženog, odbio dio zahtjeva za naknadu štete koja se temelji na ugovoru zaključenom sa d.o.o. "Unimont" (iznos od 4.566,77 KM), pa se predmetnom revizijom tuženog pobija odluka o preostalom dijelu zahtjeva za naknadu materijalne štete (iznos od 80.287,56 KM).

Dio zahtjeva tužioca koji se odnosi na naknadu obične materijalne štete nije osnovan iz slijedećih razloga.

Tužilac, prema činjeničnim navodima tužbe, tvrdi da je do poplave u objektu kojom su poplavljeni motori za obavljanje tehničkog pregleda vozila došlo zbog toga što je odloženi građevinski materijal tuženog sprječavao čišćenje kanala za odvod vode koji se nalaze oko objekta.

Vještak građevinske struke je sačinio nalaz i mišljenje od 01.02.2021. godine (nalaz sačinjen nakon uviđaja od 12.11.2020. godine) prema kojim se sistem odvođenja vode sastoji od kanala oko objekta, upojnog šahta i cjevi koja leži ispod djela objekta koji koristi tuženi i izlaznog šahta do kojeg cjev dolazi i koji se nalazi na zemljištu koje je uz objekat (dio objekta) koji koristi tuženi i da je prostor oko šahta nasut čvrstim materijalom. Nadalje je vještak naveo da je u sadašnjem stanju elemenata sistema za odvođenje oborinskih voda omogućena odvodnja oborinskih voda, osim u slučaju pojave tzv. velikih voda (obilnije padavine, elementarne nepogode).

U dopuni nalaza i mišljenja od 23.01.2024. godine, koji je izrađen nakon ročistu za uviđaj na licu mjesta održanom dana 26.06.2023. godine, vještak građevinske struke je naveo da je izvršeno otkopavanje materijala kojim je zasut izlazni betonski šaht, kada je izvršeno i snimanje komplet dijela kanala i šahtova kroz koji protiče voda. Vještak je utvrdio da oborinsku vodu sa sjeverne strane krova objekta prima i odvodi izbetonirani otvoreni kanal uz sjevernu fasadu, koji je na jednoj strani slobodno prohodan za vodu, a na drugoj strani kanala odvodnja bi trebala da ide kroz cijev koja se na svojoj donjoj strani završava betonskim šahtom, te je utvrđeno da je drenažna cijev koja vodi kroz objekat do šahta prohodna za vodu, da je šaht u kome se završava ta drenažna cijev nezatrpan i prohodan za vodu, ali da je izlaz iz šahta zatrpan svana materijalom, te da voda dolazila do šahta, ali nije mogla nesmetano teći van iz šahta koji se nalazi na zemljištu koje koristi tuženi i koje predstavlja nasut dobro zbijen i mjestimično zatravljen teren i da je riječ o nasutom materijalu starijeg datuma izrade. Šaht je zatrpan do kote njegovog vrha, a sav okolni teren šireg područja dvorišta je nasut materijalom u istoj koti. Na navedenom nalazu vještak temelji mišljenje da postoji uzročno posljedična veza između začepljenog cjevovoda i štete nastale prilikom poplave u datumima navedenim u spisu predmeta.

Utvrđeno je da je tuženi 2010. ili 2011. godine izvršio nasipanje zemljišta ispred ulaza koji on koristi (utvrđenje zasnovno na iskazu svjedoka M.B.) i da se u tom dijelu nalazi šaht koji je zatrpan nasipom (što prozilazi iz nalaza vještaka građevinske i vještaka geodetske struke). Iz utvrđenja zasnovanog na nalazu vještaka građevinske struke proizilazi da postojeći sistem za odvod oborinskih voda obezbjeđuje odvod voda, osim u slučaju obilnih kiša koje imaju karakter elementarne nepogode, a iz dopune nalaza proizilazi da odvod vode u slučaju obilnih kiša sprječava nasuti materijal kojim je zatrpan izlaz iz šahta koji se nalazi na zemljištu ispred ulaza u dio objekta koji koristi tuženi, odnosno da je zatrpan izlaz iz šahta uzrok poplava koje su nastale dana 30.10.2018. godine i dana 28.07.2019. godine. Iz pismenih isprava

utvrđeno je da su predmetnim poplavama prethodile obilne kiše na području T. (utvrđenje zasnovano na podacima Republičkog hidrometeorološkog zavoda Republike Srpske i Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede).

Iskazi svjedoka V.P. i N.K., radnika tuženog, da su jake kiše izazivale poplave i prije 2018. godine, suprotne su utvrđenju zasnovanom iskazima drugih svjedoka (radnika a.d. „Metalac i radnika tužioca) i ne mogu predstavljati osnov za zaključak da je dio objekta koji koristi tužilac bio poplavljen prije 2018. godine.

Iz navedenog proizilazi da je radnjom tuženog kojom je izvršeno nasipanjem zemljišta oko šahta za odvod vode kojim je sprječeno oticanje vode u slučaju obilnih padavina, došlo do smanjenja kapaciteta sistema za odvod vode sa objekta tužioca, što predstavlja neposrednu štetu pričinjenu na sistemu za odvod vode koji pripada objektu tužioca. Poplava u dijelu objekta koji koristi tužilac predstavlja posrednu štetu, koja je nastala tek nastankom razloga koji sistem za odvod vode čine nefikasnim, odnosno nastankom obilnih padavina koje su se prema utvrđenju nižestepenih sudova dogodile 2018. godine i 2019. godine, kada je tužilac saznao za štetu i učinioca. Zbog toga tuženi odgovara za štetu nastalu poplavom motora u tehničkom pregledu tužioca u smislu odredbe člana 172. stav 1. ZOO. Predmetna tužba podnesena je 03.09.2019. godine i istom je održan trogodišnji rok zastarjelosti iz odredbe člana 376. stav 1. ZOO.

Prema utvrđenju nižestepenih sudova tužilac je otklonio štetu koja je zbog poplava nastala na motorima koje koristi za obavljanje tehničkog pregleda vozila tako što je sušio motore i vršio viklovnje istih, a troškove sušenja motora svjedoku M.G. tužilac nije platio (što je utvrđeno ocjenom iskaza (...) tužioca i svjedoka M.G. i N.R.).

Nalazom i mišljenjem vještaka mašinske struke Dragice Batinić, koji su prihvatili nižestepeni sudovi, utvrđeni su troškovi sušenja i troškovi otpremanja, dopremanja i montaže 3 motora, zbog poplave 2018. godine, prema cijenama u vrijeme sačinjavanja nalaza, pribavljenim od „Servikor“ d.o.o Banjaluka iznose 1.590,00 KM, te isto toliko iznose, isti troškovi, nastali poplavom motora 2019. godine.

Kod činjenice da je tužilac nakon poplave izvršio sušenje motora, i popravku istih (vinklovanje), šteta u vidu oštećenja stvari promijenila je oblik i prerasla u novčanu štetu u vidu troškova popravke stvari koje je tužilac imao. Stoga tužilac, kao oštećeni, u smislu odredbe člana 185. ZOO, ima pravo samo na isplatu stvarnog izdatka koji je imao za otklanjanje štete (troškova otklanjanja štete). Zbog toga nalaz vještaka mašinske struke Dragice Batinić, shodno relevantnim odredbama materijalnog prava (član 185. ZOO i član 198. stav 2.) nije podoban dokaz za utvrđivanje obima i visine štete koju je tužilac pretrpio poplavom na motorima kojima obavlja rad u tehničkom pregledu.

(...) tužioca i svjedoci M.G. i N.R., u iskazima datim prilikom saslušanja, nisu iznijeli činjenice na kojima bi se mogao zasnovati zaključak o obimu i visini štete za sušenje i popravku motora, niti su ove činjenice sadržane u drugim ponuđenim dokazima. Shodno tome primjenom pravila o objektivnom teretu dokazivanja iz odredbe člana 126. ZPP i na osnovu odredbe člana 185. i 189. stav 2. ZOO, odbijen je dio zahtjeva tužioca za naknadu materijalne štete nastale popravkom, odnosno sušenjem motora u ukupnom iznosu od 3.180,00 KM.

Prema stanju spisa tužilac je sa Stečajnom masom „Metalac“ a.d., dana 01.07.2019. godine zaključio ugovor o zakupu magacina, površine 37 m², za period od 01.07.2019. godine do okončanja upravnog odnosno sudskog postupka (član 2. ugovora), ugovorena je mjesečna zakupnina od 111,00, te je ugovoreno da se zbog plaćanja troškova advokata zakupac (tužilac) oslobođen plaćanja zakupnine do 30.06.2020. godine (član 6. ugovora).

Šteta po navedenom ugovoru o zakupu obračunata je nalazom vještaka ekonomske struke počev od 01.07.2020. godine do 27.11.2020. godine u ukupnom iznosu od 543,00 KM. Iz iskaza (...) tužioca i svjedoka M.M., utvrđeno je da se predmet zakupa nalazi u posebnom objektu sagrađenom od kamena i da tužilac ne koristi prostor u tom objektu zbog građevinskog materijala tuženog kojim je spriječen pristup prostoriji.

S obzirom na navedeno zahtjev za isplatu zakupnine iz ugovora o zakupu koji je tužilac zaključio sa Stečajnom masom „Metalac“ a.d., je zahtjev za naknadu obične materijalne štete (umanjenja imovine), pa je tužilac, radi dokazivanja osnova ove štete, u smislu odredbe člana 123. stav 1. ZPP i člana 155. ZOO, bio dužan ponuditi dokaze o tome da je u spornom periodu imao izdatak za plaćenje zakupnine kojim je došlo do umanjenja njegove imovine (da je zakupninu platio). Kako dokazi o tome nisu ponuđeni, to se na ugovoru o zakupu zaključenom između tužioca i Stečajne mase „Metalac“ a.d., dana 01.07.2019. godine ne može utemeljiti pouzdan zaključak da je došlo do umanjenja imovine tužioca na ime plaćene zakupnine, pa je primjenom pravila o teretu dokazivanja iz odredbe člana 126. ZPP i na osnovu odredbe člana 155. ZOO odbijen zahtjev tužioca za naknadu štete na ime zakupnine u iznosu od 543,00 KM.

Dio zahtjeva tužioca za naknadu materijalne štete na ime izgubljene dobiti nije osnovan i slijedećih razloga.

Prema sadržaju zapisnika o uviđaju sačinjenog dana 12.11.2020. godine navedenog dana na licu mjesta, uz zidove dijela hale koji koristi tužilac zatečene su armaturne mreže i građevinski materijal na paletama, ispred stepeništa za sprat hale zatečene su različite vrste metalnog i drvenog otpada, nadalje je tužilac pokazao južni zid hale na kojem je trebao postaviti vrata za realizaciju ugovora sa d.o.o. „Profiplast“ i da je taj dio zida zauzet građevinskim materijalom, te je u unutrašnjosti hale pokazao mašine za koje je tvrdio da pripadaju navedenom preduzeću.

Iz iskaza (...) tužioca B.S.1, svjedoka B.S.2., B.M., M.M. i P.Lj., utvrđeno je da građevinski materijal odložen uz poslovni objekat pripada tuženom i da tuženi uz dio hale koji koristi tužilac neprekidno odlaže građevinski materijal od 2010. godine, kada je stupio u posjed dijela hale u površini od 500 m² na osnovu ugovora o zakupu zaključenog sa d.o.o. „Neimarstvo“, i da je takvo stanje bilo „konstantno sve do 24.05.2021. godine kad je građevinski materijal djelimično uklonjen“ (kako je to izričito izjavio (...) tužioca u svom iskazu datom na ročištu dana 06.07.2021. godine).

Tužilac, prema iskazu S.B.1, S.B.2., M.B., dio hale od oko 1500 m² koristi od 2007. godine, kao zakupac, te je sa d.o.o. „Neimarstvo“ tužilac zaključio ugovor o poravnanju broj OPU 195/2012 od 20.02.2012. godine, kojim mu je cijela hala prenesena u svojinu. Što potvrđuje i utvrđenje zasnovano na sadržaju presude Vrhovnog suda Republike Srpske broj 62 0 Ps 011536 23 Rev 2 od 26.05.2023, kojom je utvrđena stvarna površina hale od 2.055,25 m² i da je istu tužilac stekao označenim ugovorom. Prilikom prenosa prava svojine između tužioca i d.o.o. „Neimarstvo“ postignut je sporazum da tužilac, po isteku ugovora o zakupu na temelju kojeg tuženi koristi dio hale, može tražiti predaju u posjed tog dijela hale (utvrđenje zasnovano na iskazu svjedoka M.B., koji nije doveden u pitanje drugim izvedenim dokazima). Utvrđeno je da je predmetna hala sagrađena kao privremeni objekat, te je kao privremeni objekat i legalizovana 2008. godine.

Predmetna hala, kao privremeni objekat, formalno pravno se smatra pokretnom stvari. Shodno tome tužilac je pravo svojine na spornom dijelu hale (oko 1500 m²) stekao danom

zaključenja ugovora OPU 195/2012 od 20.02.2012. godine, a saglasno odredbi člana 109. stav 3. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/08, 03/09, 58/09, 95/11, 60/15, 18/16, 107/19, 1/21 i 119/21- u daljem tekstu: ZSP), te je tada, s obzirom da je između otuđioca i sticaoca prilikom zaključenja ugovora o prenosu stvari postignut sporazum o prenošenju zahtjeva na vraćanje stvari od tuženog kao trećeg lica, stekao i pravo svojine na dijelu hale koji koristi tuženi (oko 500 m²) shodno stavu 5. navedene zakonske odredbe.

Iz stanja spisa i utvrđenja nižestepenih sudova proizilazi da su stranke vodile spor za utvrđenje ništavosti ugovora o poravnaju na temelju kojeg je tužilac stekao pravo svojine na hali, a koji je okončan presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 62 0 Ps 010371 16 Pž 2 od 28.11.2016. godine, te su vodile spor o pravu svojine na hali okončan naprijed označenom presudom Vrhovnog suda Republike Srpske. Prema stanju spisa i iskazu (...) tužioca, tužilac nije tražio sudsku zaštitu posjeda niti prava na posjed hale zbog odlaganja građevinskog materijala ((...) tužioca u svom iskazu tvrdi da su se sa (...) tuženog D.K. pokušali više puta dogovoriti da ukloni materijal i da dogovor nije postignut).

Iz iskaza svjedoka A.B. utvrđeno je da je „Amerikans oil“ d.o.o. sa tužiocem u poslovnom odnosu povodom ugovora o poslovno tehničkoj saradnji i aneksa iz 2015. godine, i da ta saradnja traje od ranije 2013 ili 2014 (svjedok se nije mogao precizno izjasniti) kada označeno preduzeće imalo vozila parkirana hali tužioca i nije ih moglo izvesti zbog građevinskog materijala tuženog, te da ugovor zbog toga nije realizovan, i da su vozila izvezena tako što je to svjedoku omogućio vlasnik tuženog na zahtjev svjedoka.

Shodno navedenom objekt štetne radnje tuženog u vidu odlaganja građevinskog materijala uz zidove hale, je hala, kao stvar u svojini tužioca, pa je navedenom radnjom prouzrokovana neposredna šteta. Šteta u vidu izgubljene dobiti, koju tužilac traži predmetnom tužbom, odnosi na povredu prava i interese tužioca kao vlasnika stvari da izadje halu trećim licima i ostvaruje novčani prihod (vlasničko pravno ovlaštenje na raspolaganje stvarju i korištenje u vidu ubiranja plodova iz člana 17. stav 1. ZSP) i ima karakter posredne štete.

Iz utvrđenja nižestepenih sudova proizilazi da je tužilac od 2013 ili 2014. godine onemogućen u realizaciji ugovora o korištenju hale sa „Amerikans oil“ d.o.o. zbog odloženog građevinskog materijala uz sporni dio hale koji on koristi, što nije suprotno ni iskazu (...) tuženog, prema čijoj izjavi tuženi „konstantno odlaganjem građevinskog materijala onemogućava tuženog u davanju hale na korištenje trećim licima bez mogućnosti postizanja sporazuma“. Stoga proizilazi da je tužilac, najkasnije 2014. godine, saznao za posrednu štetu povredom njegovih vlasničkih prava i interesa. Zaštitu tih vlasničkih prava i interesa tužilac nije tražio kod suda ili drugog nadležnog organa, pa zastarjelost nije prekinuta radnjom tužioca (kao povjerioca) u smislu odredbe člana 388. ZOO. Dozvola vlasnika tuženog data svjedoku Brčiću na temelju zahtjeva svjedoka da izveze automobile „Amerikans oil“ d.o.o. ne predstavlja ni direktnu ni indirektnu radnju kojom je zastarjelost prekinuta od strane dužnika u smislu odredbe člana 387. ZOO.

Stoga je subjektivni rok zastarjelosti, koji se računa od 2014. godine, istekao 2018. godine. Kako je predmetna tužba podnesena 03.09.2019. godine, to su sva potraživanja obračunata po ugovoru koji je tužilac zaključio sa d.o.o. „Profiplast“ u iznosu od 38.240,00 KM i izmakle koristi zbog nemogućnosti izdavanja u zakup sprata hale u iznosu od 25.994,00 KM zastarjela, pa je zahtjev tužioca za naknadu ove štete valjalo odbiti na osnovu odredbe člana 360. ZOO.

Kako nije osnovan zahtjev za naknadu materijalne štete, to nisu osnovan ni zahtjev za isplatu zakonske zatezne kamate na naprijed navedene štete, kao akcesorno potraživanje.

Zahtjev tužioca za otklanjanje opasnosti od štete nije osnovan iz slijedećih razloga.

Pravna zaštita od nedozvoljenih imisija, u obliku odštetne zaštite (o kakvoj se zaštiti ovdje radi), propisana je odredbom člana 156. ZOO, kao *lex generalis* u imisijskom pravu, prema kojoj, svako može tražiti od drugoga da ukloni izvor opasnosti od kojeg mu prijeti znatnija šteta, dok je stvarno-pravna zaštita, kao *lex specialis*, predviđena odredbom člana 66. ZSP.

Kako je već naprijed navedeno, na temelju nalaza i mišljenja vještaka građevinske struke 01.02.2021. godine (u daljem tekstu: osnovni nalaz) utvrđeno je da se sistem odvođenja vode sastoji od kanala oko objekta, upojnog šahta i cjevi koja leži ispod djela objekta koji koristi tuženi i izlaznog šahta do kojeg cjev dolazi, koji šaht je uz dio objekta koji koristi tuženi. Stanje elemenata sistema za odvođenje oborinskih voda omogućava odvodnju oborinskih voda, osim u slučaju pojave tzv. velikih voda (obilnije padavine, elementarne nepogode). Vještak je u osnovnom nalazu sačinio elaborat prema kojem je za funkcionisanje sistema za odvodnju vode u potpunosti potrebno: 1. izlazni dio cijevi (betonski šaht), koja je položena u pod objekta koji koristi tuženi, iskopati materijal i odvesti na deponiju, materijal pažljivo iskopati pored temelja objekta gdje izlazi cijev u dubinu 1,20 m, a tlocrta 1,00 x 1,00 m; 2. iskopati odvodni kanal najmanje 10 m daleko od izlazne cijevi i višak zemlje odvesti na deponiju, kanal kopati 1m na početku do 1,20 m na kraju kanala i isto završiti tako da iz njega voda može slobodno odlaziti, širina kanala 0,80 m; 3. pročititi postojeću cijev, angažovati vatrogasno vozilo i postojeću cijev isprati dok se u potpunosti ne pročisti, tom prilikom koristiti irevizioni šaht u unutrašnjosti objekta (dijela objekta) koji koristi tuženi. Vještak se izjasnio o cijeni navedenih radova i da ukupno iznose 593,00 KM.

Dopunom nalaza od 23.01.2024. godine je utvrđeno je da je cijev prohodna, da je unutrašnjost betonskog šahta do kojeg cjev dovodi vodu čista i da je uzrok spornih poplava (koje su nastale obilnim padavinama) nasut izlaz iz šahta čime je sprječeno oticanje vode.

Kod takvog stanja stvari sadržaj zatražene pravne zaštite iz tužbenog zahtjeva za otklanjanje opasnosti od štete „da tuženi ukloni sve svoje stvari sa i u blizini kanala za odvođenje atmosferskih padavina, te da iste očisti od zemljišta, rastinja i drugog materijala, te omogućiti njihovo nesmetano funkcionisanje“ uz ovlaštenje tužioca „da u slučaju da tuženi ne postupi po nalogu tužilac će iste radnje izvršiti sam uz obavezu tuženom da mu naknadi troškove u iznosu od 593,00 KM“ ne odgovara utvrđenju nižestepenih sudova zasnovanom dopuni nalaza vještaka građevinske struke od 23.01.2024. godine u pogledu utvrđenog uzroka poplava, jer uzrok poplava nisu neočišćeni kanali za odvod vode oko objekta već zatrpan šaht. Elaborat vještaka građevinske struke Radojice Mandića od 01.02.2021. godine za koji je određeno da je sastavni dio presude, takođe ne odgovara sadržaju postavljenog tužbenog zahtjeva za otklanjanje opasnosti od štete i djelimično je suprotan dopuni nalaza (jer se elaborat odnosi na uklanjanje nasutog materijala oko šahta, što se tužbenim zahtjevom ne traži, te se elaborat odnosi i na čišćenje cijevi koja vodu dovodi do šahta, a prema dopuni nalaza utvrđeno je da je cijev prohodna). Zbog toga nisu ispunjeni uslovi iz odredbe člana 156. stav 1. i stav 2. ZOO da se tužiocu pruži tražena pravna zaštita za otklanjanje opasnosti od štete.

Iz navedenih razloga, na osnovu odredbe člana 250. stav 1. ZPP, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Preinačenjem presude tuženi je uspio u sporu, pa mu na ime potrebnih troškova postupka nastalih u postupku pred prvostepenim sudom, prema troškovniku i na osnovu odredbi Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05 – u daljem tekstu: Tarifa) pripadaju slijedeći troškovi: za sastavljanje odgovora na tužbu po članu 2. Tar. br. 3. Tarife 350 bodova, što po članu 14. Tarife iznosi 700,00 KM; troškovi zastupanja na 10 održanih ročišta prema istim odredbama tarife 7.000,00 KM i za jedno odloženo ročište 350,00 KM; troškovi za vrijeme, prema trajanju ročišta ukupno 18 sati, po Tar br. 9. Tarife 540 bodova, a po članu 14. Tarife 1.080,00 KM; PDV obračunat na navedene troškove (iznos od 9.130,00 KM) u iznosu od 1.552,10 KM.

Na ime troškova sastavljanja žalbe sadržane u podnesku od 11.08.2021. godine tuženom po naprijed navedenim odredbama Tarife sa uvećanjem od 50% pripada iznos od 1.050,00 KM, što sa troškovima PDV od 178,50 KM iznosi 1.228,50 KM, te mu isti iznos pripada i za sastavljanje žalbe sadržane u podnesku od 31.10.2024. godine i sastavljanje predmetne revizije. Ukupni potrebni troškovi iznose 14.367,60 KM, te je tužilac obavezan da tuženom nadoknadi ove troškove na snovu ovlaštenja iz odredbe člana 397. stav 2, i primjenom odredbi člana 386. stav 1. i 387. ZPP.

Traženi troškovi sastavljanja podnesaka u postupku pred prvostepenim sudom nisu potrebni troškovi u smislu odredbe člana 387. stav 1. ZPP. Tuženi nije dokazao da je iz objektivnih razloga bio spriječen da angažuje advokata iz Trebinja kao sjedišta suda, koje je istovremeno i sjedište tuženog, te mu ne pripadaju tražani troškovi prevoza za advokata. Zbog toga nije osnovan zahtjev za naknadu navedenih troškova.

Predsjednik vijeća
Tanja Bundalo

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić